

Tokajské legendy vo fľaši

Na svete sa stretávame s množstvom zaujímavých príbehov o víne, avšak ten, ktorý nám vyrozprávali v Tokaj & CO. je z kategórie jedinečných.

TEXT A SNÍMKY: JURAJ MIKULA

Oblasť Tokaja patrí medzi svetové vinohradnícke skvosty. A je jedno, či hovoríme o tej slovenskej alebo maďarskej časti. Je jednoducho iba jedna, ale rozdelená hranicami dvoch štátov. Iný kraj, iný mrav, to platí aj tu. Kým maďarský vinársky zákon pozná minimálne trojputňový výber, kedysi, v období bývalého režimu sa u nás mohli vyrábať výbery aj dvojputňové. Je to jedinečný produkt, ktorý sa vyrábal iba u nás.

V čase jeho vzniku bola teória, že každý vinársky podnik by mal z času na čas prísť na trh s nejakým inovatívnym produktom. Vymyslel sa tak Tokajský výber dvojputňový, ktorý musel mať minimálne štyridsať gramov zvyškového cukru. Od prvého roku zaznamenal obrovský úspech. O niekoľko rokov od uvedenia na trh sa stal jednoznačne najpredávanejším výrobkom bývalých Vinárskych závodov na Tokaji.

Ťažká dohoda

Po zmene režimu prišlo obdobie, kedy sa Tokajská oblasť chcela zjednotiť a ustanoviť spoločné pravidlá. Zástupcovia Maďarskej republiky mali námietky voči Tokajskému výberu dvojputňovému, pretože ich vinársky zákon takéto víno nepoznal. Dali si požiadavku, aby sa toto víno stiahlo z trhu, inak nebudú súhlasiť s výmerou tokajských honov, ktoré deklarovala Slovenská republika. Po vzájomnej dohode sa nakoniec Tokajský výber 2-putňový stiahol.

Na sklade však ostalo značné množstvo fliaš, ktoré sa pod pôvodným

označením už nemohli uvádzať na trh. Vinárske závody preto požiadali ÚKSÚP o stanovisko. Ten nakoniec tomuto vínu udelil výnimku a celý objem sa mohol deklarovať ako Tokajské samorodné sladké víno. S objemom, ktorý bol ešte v tankoch nebol žiadny problém. Nafľašoval sa už pod novou etiketou, ale už naadjustované fľaše zrazu nebolo možné predávať. Navyše išlo o naozaj vzácne víno, pretože predtým, ako sa nafľašovalo, zrelo v drevených sudoch desať rokov.

Vedenie podniku rozhodlo, že sa prevezie do firemnej pivnice, ktorú mali v Malej Trni. Potom čo v roku 1998 zanikol Tokaj štátny podnik jeho pokračovateľom bola novovzniknutá spoločnosť Tokaj&CO. Odložené fľaše stále čakali na svoj osud a naberali na hodnote i kvalite. Po takmer tridsiatich rokoch pri spoločnom prechutnávaní archívu sa rozhodli, že nastal správny čas pre nevídaný a u nás určite jedinečný projekt uviesť na trh nielen tento, ale aj iné poklady zo svojho archívu.

Skutočné vínné poklady

Prvým z nich je už spomínaný Tokajský výber dvojputňový, ktorý sa po zmene vinárskeho zákona uviedol na trh ako Tokajské samorodné sladké. Ako inšpirácia na etiketu poslúžila tá, ktorú v bývalých Vinárskych závodoch používali v päťdesiatich rokoch. Urobili na nej iba veľmi jemné úpravy. Teraz dostalo výstižný názov Dvojka.

Z toho istého ročníka 1990 sa dostal po niekoľkoročnej odmlke opäť na trh aj Tokajský výber 5-putňový. Podľa slov hlavného technológa

Každá fľaša z týchto vzácných archívnych vín sa pred uvedením na trh najskôr otvorí, skontroluje, či je víno v poriadku a znovu naplní do nových fliaš s etiketou, pri tvorbe ktorej sa nechali inšpirovať pôvodnou, ktorú používali v sedemdesiatich rokoch.

DVOJKA 1990

Zrelá hnedo-jantárová farba starého koňaku, vo voni sa prezentuje starosvetkým oxidatívnym štýlom s výrazným buketom po propolise, sušených datliach, v mede nakladaných orieškoch, ale aj terciálnymi notami horúceho asfaltu a železničných podvalov. Chuť má tento pôvodne 2 putňový tokaj stále sviežu so živou kyselinou, i keď disponuje jednoduchšou štruktúrou a vďaka živosti kyselín takmer nepostrehnuteľnou sladkosťou. Opäť sa objavuje sušené ovocie, avšak v suchej podobe. Dochut je takmer suchá a relatívne rýchlo mizne. Stále prítomný a živý monument, pri ktorom pití sa veľmi ťažko potláča nostalgia.

87 bodov

Pán Milan Kakaš v archíve pri kontrole Dvojky.

Milana Kakaša to bol špičkový rok aj čo sa tvorby cibéb týka. Z tohto ročníka preto vyrobili hlavne dvoj, ale aj troj a aj niekoľko päť putňových výberov.

Trojicu veľmi vzácných vín uzatvára Tokajský výber 6-putňový z ročníka 1993. „V tomto roku cibéb nebolo veľa a tak sme sa rozhodli, že vyrobíme iba jeden druh putňového vína,“ spomína výkonná riaditeľka Zuzana Čorbová. Po roku 1989 to bol iba druhý 6-putňový výber, ktorý vyrobili v tomto vinárstve.

Archív tohto vinárstva ukrýva aj ďalšie skvosty, ktoré dokážu, aj čo sa ich množstva týka, uspokojiť dopyt. Jedným z prvých obchodníkov s vínom u nás, ktorý má všetky tri v ponuke, je Vladimír Čuchran z košickej Villa Cassy. Vďaka veľmi dobrému partnerstvu nájdete Dvojku aj v sieti predajní 1. DAY.

Marketingový a projektový manažér vinárstva Tokaj & CO. Tomáš Besler nám rozprával, ako prišiel za pánom Čuchranom ponúknuť mu tieto vína. Ako dobrý obchodník sa najskôr začal baviť o cene. Pán Besler mal však vtedy ešte nejaké povinnosti. Keď sa vrátil o niekoľko hodín neskôr, našiel pána Čuchrana sedieť nad otvorenými vínami. Vtedy povedal: „Chápem.“ Odvtedy sa pri týchto vínach už viac o cene nebavili. Pri vyšších putňových výberoch, ktoré už stihli získať významné ocenenia aj na medzinárodných súťažiach ako Concours Mondial de Bruxelles, AWC-Viena či China Wine&Spirit Awards v Hong Kongu, ide o exkluzívne a hodnotné vína, ktoré sa dajú zadovážiť buď v špecializovaných vínotékach, alebo individuálne na tokaj@tokaj.sk. Veď čo môže byť na Tokaji cennejšie ako staré putňové výbery v perfektnej kondícii. ■

TOKAJSKÝ VÝBER 6 PUTŇOVÝ 1993

O stupeň sýtejší odtieň hnedého jantáru ako dvojka. V pohári sa otvára jemný a ušľachtilý buket pripomínajúci silný výluh čaju Earl Grey – čierneho čaju s bergamotovou silicou v tandeme s koncentrovanou arómou lesného medu, včelích plástov a aranzini. V bohatej aromaticke možno aj nájsť nuanasy starého karibského rumu a vanilkového lusku. Chut má neuveriteľne vysokú aciditu, ktorá potláča masívny zvyškový cukor šiestich putňov. Výrazná až extrémna kyselinová štruktúra pripomína sviežu pomarančová a grepová šťavu. Telo vína nie je mohutné, naopak pôsobí skôr, ľahším atletickým dojmom. Víno je aj po 24 rokoch stále svieže a vitálne. Dochut je výrazne citrusovo svieža, kyselkavá s reminiscenciami čerstvej pomarančovej šťavy a citrusov.

Nadčasový zástupca najvyššej rady tokajov s potenciálom na minimálne ďalších 20 rokov.

90 bodov

TOKAJSKÝ VÝBER 5 PUTŇOVÝ 1990

Farba má sýtejší mahagónový odtieň s excelentnou viskozitou. Vôňa sa otvára v tónoch figového džemu, domáceho orechového likéru s príjemnou minerálnou stopou. Nechýba ani rafinovaná aromatika vanilkového lusku a sušené tropické ovocie. Extrakt vína sa noblesne prevaľuje na podnebí a jasne dáva najavo, že ide o výnimočné víno. Počas takmer tridsiatich rokov vyzrievania sa vybrúsilo do fantastickej elegancie. Napriek vysokému zvyškovému cukru nepôsobí unavujúco, práve naopak pomer medzi cukrom a kyselinou je bravúrne vybalansovaný. Na podnebí sa prejavujú tóny nakladaných orechov, kandizovaného ovocia, ale aj dotyk karamelu či vlašských orechov. Toto víno zaujme po každej stránke svojou komplexnosťou a harmóniou, ktorá doslova vyráža dych.

94 bodov

